

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»**

**ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРОФОРІЄНТАЦІЯ ТА ПРОФВІДБІР

для студентів

Освітньої програми: Психологія

Рівня вищої освіти: першого (бакалаврського)

на здобуття освітнього ступеню: бакалавра

за спеціальністю: 053 Психологія

галузі знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Рівне – 2020

Робоча програма: Профорієнтація та профвідбір
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія

Розробник: к.психол.наук, доц. Михальчук Ю.О.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології

Протокол від 27 серпня 2020 р. № 1

Завідувач кафедри _____ доц. Михальчук Ю.О.
(підпис)

Схвалено навчально-методичною комісією педагогічного факультету

Протокол від «27» серпня 2020 року № 1

Голова _____ доц. Хом'як О.А.
(підпис)

Гарант освітньо-професійної програми «Психологія» зі спеціальності 053 Психологія у
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки рівня вищої освіти першого
(бакалаврського)

доц. Мороз О.І. _____
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»	нормативна	
	Спеціальність: 053 «Психологія»		
Загальна кількість годин - 90		Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Семестр	
		1-й	1-й
		Лекції	
	Ступінь вищої освіти: бакалавр	18- год.	10- год.
		Практичні, семінарські	
		18- год.	8- год.
		Самостійна робота	
		54 год.	72 год.
		Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Профорієнтація та профвідбір» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 053 Психологія за освітньо-професійною програмою Психологія.

Мета: оволодіння мистецтвом профорієнтаційної роботи в закладі освіти.

Завдання: озброєння студентів знаннями з історії розвитку та становлення психології профорієнтаційної роботи як наукової діяльності і практичної галузі психології, а також уміннями правильно і ефективно застосовувати можливості сучасної профорієнтаційної роботи у відповідній практико-психологічній діяльності.

Під час лекційних та практичних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти, майбутні психологи *набувають таких програмних компетентностей: ЗКЗ (загальні компетентності), СК (спеціальні (фахові, предметні) компетентності).*

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії,

ЗК9 Здатність працювати в команді.

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології

СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну відповідно до запиту

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики

Результати навчання за дисципліною

Опанувавши дисципліну «Профорієнтація та провідбір», студенти повинні мати такі *програмні результати навчання:*

ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій

ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Структура і сучасна система організації професійної орієнтації. Сутність професійної орієнтації. Принципи профорієнтаційної роботи

Література: основна [1,6,7,8,10] допоміжна [5,9,15,19,22,28,35]

Тема 2. Історія розвитку профорієнтації в зарубіжній і вітчизняній психології. Розвиток профорієнтації в педагогічних та психологічних теоріях. Виділення профорієнтації як

самостійної галузі знання та її розвиток в кінці XIX на початку XXст. Розвиток профорієнтації в 40-60-ті роки XX ст. Основні тенденції та напрями розвитку профорієнтації в сучасних умовах. Розвиток профорієнтації у вітчизняній психології . Сучасні дослідження у галузі профорієнтації та профвідбору.
Література: основна [2,3,4,5,9,11] допоміжна [1,13,16,23,44,48,56]

Тема 3. Професіологія, професіографія та класифікація професій. Сутність професіології. Вимоги професії до особистості. Професіограма та її структура. Класифікація типів професій. Аналіз професійної діяльності
Література: основна [4,7,15,16] допоміжна [7,8,20,21,29,31,36,43,57]

Тема 4. Форми і методи роботи з професійної просвіти. Сутність та особливості організації професійної просвіти. Організація допрофесійної підготовки. Наступність допрофесійної та професійної підготовки
Література: основна [3,7,10,13] допоміжна [11,14,17,25,31,32,33,38,39,50,51]

Тема 5. Професійна спрямованість та план розвитку особистості. Особливості професійного становлення сучасної учнівської молоді. Професійна консультація та профдобр. Форми профорієнтаційної роботи
Література: основна [1,4,14] допоміжна [2,6,10,12,18,20,21,27,29,33,37,40,41,49,52]

Тема 6. Психологія професійної кар'єри особистості. Сутність професійної кар'єри особистості. Модель професійних якостей практичного психолога. Психологічний аналіз професійно важливих якостей особистості практичного психолога як складових його профпридатності
Література: основна [7,12] допоміжна [3,4,6,10,18,20,21,26,30,34,36,42,46,47,53,54,55,58]

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Профорієнтаційна робота в загальноосвітній школі												
Тема 1. Структура і сучасна система організації професійної орієнтації	14	2	2	-		10	14	2	2	-		10
Тема 2. Історія розвитку профорієнтації в зарубіжній і вітчизняній психології	8	2	2			4	8	-	-			8
Тема 3. Професіологія, професіографія та класифікація професій	14	4	4	-		6	14	2	2	-		10
Тема 4. Форми і методи роботи з	16	2	4	-		10	16	2	2	-		12

професійної просвіти												
Змістовий модуль 2. Основи професійного самовизначення												
Тема 5. Професійна спрямованість та план розвитку особистості	20	4	4	-		12	20	2	2	-		16
Тема 6. Психологія професійної кар'єри особистості	18	4	2			12	18	2	-			16
Разом за змістовим модулем 1	90	18	18	-		54	90	10	8	-		72

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Структура і сучасна система організації професійної орієнтації	2/2
2	Історія розвитку профорієнтації в зарубіжній і вітчизняній психології	2/-
3	Мотиви вибору професії	2/2
4	Класифікація типів професій	2/2
5	Професійна спрямованість та план розвитку особистості	2/2
6	Характеристика світу професій як багатогранного явища	2/-
7	Принципи професійного відбору	2/-
8	Особливості професії «Профконсультант»	4/-
	Разом	18/8

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Структура і сучасна система організації професійної орієнтації	10/10
2	Історія розвитку профорієнтації в зарубіжній і вітчизняній психології	4/8
3	Професіологія, професіографія та класифікація професій	6/10
4	Форми і методи роботи з професійної просвіти	10/12
5	Професійна спрямованість та план розвитку особистості	12/16
6	Психологія професійної кар'єри особистості	12/16
	Разом	54/72

7. Завдання для опрацювання тем дисципліни

Назва теми	Зміст завдання для відпрацювання пропущених занять і	Форми контролю	Література	Кількість балів

	невиконаних завдань			
Змістовий модуль 1. Профорієнтаційна робота в загальноосвітній школі				
Тема 1. . Структура і сучасна система організації професійної орієнтації	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка практичного заняття	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів. Дискусія «Доросле життя як майбутня особиста перспектива кожної особистості. Що означає бути дорослим?» Переваги і недоліки позиції дитини, підлітка, дорослого. Сфери життєвих інтересів дорослого: робота, сім'я, особисті інтереси. Для чого людині необхідно працювати? Для чого необхідний особистий час? Чому, коли ми знайомимось з людьми, цікавимось, хто вони за професією. Що ми знаємо про світ професій. Методика вивчення типології особистості.	основна [1,6,7,8,10] допоміжна [5,9,15,19,22,28,35]	2
Тема 2. Історія розвитку профорієнтації зарубіжній і вітчизняній психології	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка практичного заняття	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів. Дискусія «Здібності та професія. Що я знаю про свої можливості. Здібності і задатки. Здібності = біологічні задатки + праця. Загальні і спеціальні здібності. Рівні розвитку здібностей: задатки, здібності, талант, геніальність». Тест для визначення загального рівня здібностей Г.Айзенка. Темперамент та його роль у виборі професії. Відмінності між людьми за темпераментом. Слабкі і	основна [2,3,4,5,9,11] допоміжна [1,13,16,23,44,48,56]	2

		сильні сторони кожного з типів темпераменту. Визначення властивостей нервової системи за психомоторними показниками. Характер і професія. Характер і його значення для успішного здійснення професійних обов'язків. Взаємовідношення "Хочу" і "Мушу". Позиція дорослого: "Я хочу, тому я мушу". Опитувальник характеру. Залежність волі від розвитку інтелекту і культури. Вплив духовності людини на розвиток сили волі. Презентація «Як розвивати волю?»		
Тема 3. Професіологія, професіографія та класифікація професій	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів. Дискусія «Професіограма як джерело інформації про професію. "Можу", "хочу", "треба" - співвідношення між можливостями, здібностями людини та потребами суспільства». Анкета вибору професії. Мотиви вибору професії. Опитувальник Йовайши. Потреба в самоактуалізації - одна з найвищих потреб людини. Опитувальник ДДО (Є.О.Клімова).	основна [4,7,15,16] допоміжна [7,8,20,21,29,31,36,43,57]	4
Тема 4. Форми і методи роботи з професійної просвіти	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття;	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів. Спілкування і його значення для успішного виконання професійної діяльності. Здібності до спілкування. Якості, що допомагають і заважають спілкуванню. Тест	основна [3,7,10,13] допоміжна [11,14,17,25,31,32,33,38,39,50,51]	4

		комунікативних і організаторських здібностей (КОС). Опитувальник діагностики емпатії.		
Змістовий модуль 2. Основи професійного самовизначення				
Тема 5. Професійна спрямованість та план розвитку особистості	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, опрацювання методики	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів. Світ професій. Психологічне есе «Зникнення старих професій і виникнення нових». Багатофункціональність та інтелектуальність – основні властивості сучасних професій. Помилки у виборі професії. Переваги і недоліки кожної професії. Знайомство з професіограмами. Презентація «Цікава професія». Методика для виявлення професійних нахилів особистості (М. Йовайши).	основна [1,4,14] допоміжна [2,6,10,12,18,20,21,27,29,33,37,40,41,49,52]	4
Тема 6. Психологія професійної кар'єри особистості	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, опрацювання методики	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів. Вимоги професії і мої можливості. Ринок професій. Поняття професійної придатності. "Центр зайнятості" та його функції. Вимоги до працівника: професіоналізм, відповідальність, комунікабельність. Дискусія «Професіоналізм = знання + досвід. Відповідальність = воля + доброта. Комунікабельність = уміння співпереживати і слухати». Тест на	основна [7,12] допоміжна [3,4,6,10,18,20,21,26,30,34,36,42,46,47,53,54,55,58]	4

		комунікабельність. Анкета самооцінки соціально-психологічної компетентності. Проведення опитування по місту Рівному «Мотиви вибору професії та задоволеність цим вибором», аналіз та інтерпретація результатів		
--	--	--	--	--

8. Індивідуальні завдання

1. Становлення і розвиток профорієнтації.
2. Виникнення і розвиток профорієнтації в Україні.
3. Порівняльний аналіз розвитку вітчизняної профорієнтації в 20-30-х та 90- х роках.
4. Основні напрями діяльності профцентру.
5. Сутність і основні стратегії профорієнтаційної роботи.
6. Методи профорієнтації.
7. Особливості профорієнтаційної роботи з дітьми старшого шкільного віку.
8. Професійне самовизначення як пошук смислу в трудовій діяльності.
9. Ціннісно-сміслові основи професійного самовизначення підростаючої особистості.
10. Культурно-історичний смисл виникнення проблеми професійного самовизначення.
11. Особливості професійного самовизначення підлітка в сучасних соціально-економічних умовах.
12. Проблема відчуження людини від праці в поглядах Е. Фромма.
13. Професійне самовизначення і проблема самоактуалізації.
14. Професійне самовизначення як показник пізнавальної активності і самостійності школяра.
15. Методи активізації професійного самовизначення.
16. Вплив сім'ї на особистісне і професійне самовизначення підлітка.
17. Спрямованість особистості як фактор професійного самовизначення підлітка
18. Взаємозв'язок типу особистості з її професійним самовизначенням.
19. Вплив «Я-концепції» на професійне самовизначення підлітка.
20. Темперамент та професійна діяльність особистості.
21. Розвиток вольових якостей та їх вплив на професійну самореалізацію особистості.
22. Професійна придатність та основні властивості пізнавальних процесів.
23. Особливості пізнавальних процесів людини та їх вплив на формування індивідуального стилю діяльності людини.
24. Професійно важливі якості та їх вплив на ефективність професійної діяльності особистості
25. Взаємозв'язок між особистісними якостями людини та вимогами професійної діяльності.
26. Роль професійної мотивації у виборі професії.
27. Спрямованість і здібності у професійному самовизначенні підростаючої особистості.
28. Розвиток уявлень про професійну і життєву перспективу у дітей старшого шкільного віку.
29. Елітарні орієнтації в професійному самовизначенні.
30. Професійне самовизначення як прояв соціальної зрілості підростаючої особистості.
31. Труднощі професійного консультування старших школярів
32. Стенди кабінету профорієнтаційної роботи
33. ОПГ (опитувальник професійної готовності).

34. Зміст опитувальника КОС.

Форми контролю: опитування, перевірка рефератів, експертне оцінювання дискусії, аналіз роботи.

9. Методи навчання

I. Організація, самоорганізація та здійснення навчально-пізнавальної діяльності за джерелом передання і сприймання навчальної інформації: словесні (розповідь, бесіда, лекція, пояснення, інструктаж) і практичні (вправи, алгоритмізація, практична робота, активне соціально-психологічне навчання);

за ступенем самостійності мислення студентів: репродуктивні і творчі методи;

за логікою передання і сприймання навчальної інформації: індуктивні (узагальнення), дедуктивні(конкретизація), аналітичні, синтетичні – навчальний аналіз, синтез, установлення причинно-наслідкових зв'язків;

за ступенем керівництва навчальною роботою студентів: самостійна робота студентів, робота з книгою.

II. Стимулювання та мотивація навчально-пізнавальної діяльності

Дидактичні (ділові, ситуативно-рольові та ін.) ігри, навчальні дискусії, інтерактивні методи навчання

III. Контроль і самоконтроль, аналіз та оцінювання результатів навчання

Індивідуальне і фронтальне опитування, письмові контрольні роботи

10. Методи контролю

- Поточне тестування.
- Перевірка завдань самостійної роботи.
- Перевірка індивідуальної роботи.
- Поточний контроль.
- Семестрова форма контролю.

11. Питання до заліку з курсу

1. Сутність професійної орієнтації.
2. Принципи профорієнтаційної роботи
3. Розвиток профорієнтації в педагогічних та психологічних теоріях.
4. Виділення профорієнтації як самостійної галузі знання та її розвиток в кінці XIX на початку XXст.
5. Розвиток профорієнтації в 40-60-ті роки XX ст.
6. Основні тенденції та напрями розвитку профорієнтації в сучасних умовах.
7. Розвиток профорієнтації у вітчизняній психології.
8. Сучасні дослідження у галузі профорієнтації та профвідбору.
9. Сутність професіології.
10. Вимоги професії до особистості.
11. Професіограма та її структура.
12. Класифікація типів професій.
13. Аналіз професійної діяльності
14. Сутність та особливості організації професійної просвіти.
15. Організація допрофесійної підготовки.
16. Наступність допрофесійної та професійної підготовки

17. Особливості професійного становлення сучасної учнівської молоді.
18. Професійна консультація та профдобір.
19. Форми профорієнтаційної роботи
20. Сутність професійної кар'єри особистості.
21. Модель професійних якостей практичного психолога.
22. Психологічний аналіз професійно важливих якостей особистості практичного психолога як складових його профпридатності
23. Труднощі професійного консультування старших школярів
24. Професійно важливі якості та їх вплив на ефективність професійної діяльності особистості
25. Взаємозв'язок між особистісними якостями людини та вимогами професійної діяльності.
26. Роль професійної мотивації у виборі професії.
27. Вплив «Я-концепції» на професійне самовизначення підлітка.
28. Темперамент та професійна діяльність особистості.
29. Методи активізації професійного самовизначення.
30. Методики профорієнтаційного дослідження

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	40	100
10	10	10	10	10	10		

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

13.Методичне забезпечення

1. Підручники.
2. Роздатковий матеріал.Психодіагностичні методики
3. Мультимедійні засоби. Презентації.

Рекомендована література

Основна

1. Вітківська О.І. Професійне самовизначення особистості і практичні аспекти професійної консультації / О.І. Вітківська. – К. : Наук. світ, 2001. – С. 64–74.

2. Закон України «Про зайнятість населення» від 01.03.1991.
3. Гончарова Н.О. Основи професійної орієнтації / За ред. В.Ф. Моргуна. Навчальний посібник. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. – 168 с.
4. Довідник професій / [Упорядник Д.О. Закатнов, Н.В. Жемера, М.П. Тименко]. – К. : Видавництво «Українська книга», 2008.
5. Закон України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» від 05.02.1993 № 2998.
6. Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» від 21.03.1991 № 21.
7. Климов Е.А. Как выбирать профессию / Е.А. Климов. – М., 1991. – 159 с.
8. Положення про державну службу зайнятості. Затверджено постановою Кабінету Міністрів УРСР від 24 червня 1991р. № 47.
9. Концепція державної системи професійної орієнтації населення.
10. Концепція про професійну орієнтацію та професійну підготовку в галузі розвитку людських ресурсів. Конвенція 142 від 04.06.75. Ратифіковано Україною 07.03.1979.
11. Положення про організацію професійної орієнтації населення (наказ Мінпраці України, Міносвіти України та Міністерства соціального захисту України від 31.05. 1995 р. за № 27/169/79).
12. Положення про професійну орієнтацію молоді, яка навчається. Затверджено Мінюстом України 03.07.95 № 198/734.
13. Положення про територіальний центр професійної орієнтації населення (відділ територіального центру зайнятості) державної служби зайнятості.
14. Положення про методичну раду територіального центру профорієнтації населення (відділу територіального центру зайнятості) державної служби зайнятості.
15. Про порядок видачі суб'єктом підприємницької діяльності спеціальних дозволів (ліцензій) на надання послуг, пов'язаних із профорієнтацією населення. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 03.09.1996 р. за № 499/1524.
16. Заходи, щодо забезпечення працевлаштування молоді. Указ Президента України від 6 жовтня 1999 року № 1285/99. 41

Допоміжна

1. Бондарчук К.П. Професійне навчання незайнятого населення (досвід зарубіжних країн) / К.П. Бондарчук // Соціальний захист. – 1999. – № 4. – С. 67–74.
2. Бурлачук Л.Ф. Психодіагностика: Учебник для вузов / Л.Ф. Бурлачуук. – СПб. : Питер, 2005. – 351 с.
3. Введення в соціальну роботу. Навчальний посібник. – К.: Фенікс, 2001. – 288 с.
4. Вітківська О.І. Професійне самовизначення особистості і практичні аспекти професійної консультації / О.І. Вітківська. – К. : Наук. світ, 2001. – С. 64–74.
5. Гетта В.Г. Методические рекомендации к лекции на тему «Профессиональная ориентация учащихся» / В.Г. Гетта, Н.Н. Дедович. – Чернигов, 1986.
6. Гончарова Н.О. Основи вибору професії: консультативний тренінг / Н.О. Гончарова. – Полтава : АСМІ, 2007. – 48 с.
7. Готовність учня до профільного навчання / [упоряд.: В. Рибалка / За заг. ред. С. Максименка, О. Главник]. – К. : Мікрос – СВС, 2003. – 112 с.
8. Грабська О.І. Профорієнтаційна робота зі школярами у гімназії / О.І. Грабська // Рідна школа. – 2004. – № 10. – С. 16–17.
9. Довідник професій / [Упорядник Д.О. Закатнов, Н.В. Жемера, М.П. Тименко]. – К. : Видавництво «Українська книга», 2008.
10. Єгорова Є.В. Психологічне дослідження професійного самовизначення старшокласників з різним типом усвідомлення проблеми вибору професії / Є.В. Єгорова // Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні. – Харків : ОВС, 2002. – С. 384–394.

11. Жемера Н. Вибір професії: престиж чи усвідомленість? / Н. Жемера // Директор школи. – 2001. – № 45. – С. 10.
12. Закатнов Д.О. Технології активізації професійного самовизначення старшокласників / Д.О. Закатнов // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету. Серія : Педагогіка. – 2001. – № 6. – С. 99–104.
13. Зверева Д. Норми практики соціальної роботи канадської асоціації соціальних працівників / І.Д. Зверева // Практична психологія та соціальна робота. – 1998. – № 9. – С. 2–4.
14. Использование профдиагностики для решения задач управления персоналом (Методические пособия). – Томск, 1997. – 37 с.
15. Каленюк І. Деякі проблеми організації та фінансування професійної підготовки кадрів / І. Каленюк // Аспекти праці. – 2001. – № 8. – С. 14–17. 42
16. Калюжна Ю.І. Психологічні основи здійснення профорієнтаційної роботи зі шкільною молоддю / Ю.І. Калюжна // Удосконалення педагогічної майстерності в умовах особистісно зорієнтованої освіти / [Автори-упорядники П.І. Матвієнко, Н.І. Білик, О.О. Новак]. – Полтава : ПОППО, 2006. – С. 168–176.
17. Климов Е.А. Психолого-педагогические проблемы профессиональной консультации / Е.А. Климов. – М.; Знание, 1983, – 96 с.
18. Климов Е.А. Психология профессионального самоопределения / Е.А. Климов. – Ростов-на-Дону: Феникс, 1996. – 512 с.
19. Кличко Н.Л. Формування професійних інтересів у майбутніх фахівців / Н.Л. Кличко // Рідна школа. – 2001. – № 2. – С 48–49.
20. Клімов Т.І. Професійна орієнтація і методика профорієнтаційної роботи: Практикум / Т.І. Клімов, І.О. Седляр, М.С. Янцур. – К., 1995. – 180 с.
21. Концепція профільного навчання в старшій школі. Документи // Завуч. – 2004. – № 16. – С. 3–13.
22. Корольчук М.С. Теорія і практика професійного психологічного відбору: Навч. посібник для студ. вищих навч. закл / М.С. Корольчук, В.М. Крайнюк. – К. : Ніка-центр, 2016. – 536 с.
23. Критерии и показатели готовности школьников к профессиональному самоопределению / [под ред. С.Н. Чистяковой, А.Я. Журкиной]. – М. : Филология, 1997. – 80 с.
24. Кроки до самопізнання. Журнал для визначення профілювання / [автор-упорядник Н.О. Лук'яненко]. – Полтава, 2008. – 40 с.
25. Лавриченко Н.М. Педагогіка соціалізації: європейські абрисы / Н.М. Лавриченко. – Київ, 2000. – 444 с.
26. Липівський М. Управління професійною орієнтацією молоді; (правовий аспект) / М. Липівський. – К., 1984.
27. Єдина технологія обслуговування незайнятого населення в центрах зайнятості / [Маршавін Ю.М., Ляміна Л.Є., Фокас Л.М., Ружецький М.М., Поліванов В.Є. та ін.]. – К., 1999.
28. Мельник О.В. Основи вибору професій: експериментальна програма та збірник практичних завдань / О.В. Мельник, В.П. Романчук. – К. : Інститут проблем виховання АПН України, 2001. – 98 с.
29. Мерзлякова О. Методики професійного самовизначення / О. Мерзлякова, Г. Євдокимова. – К. : Шкільний світ, 2014. – 120 с.
30. Молодь на ринку праці. Збірник нормативно-правових актів. – Державний комітет молодіжної політики, спорту і туризму України. – К., 2000. – 144 с. 43
31. Моргун В.Ф. Багатовимірна психодіагностика досягнень учня як перший крок профільної освіти / В. Моргун // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – № 1. – С. 1–5.

- 32.Моргун В.Ф. Методика багатовимірної аналізи досягнень учня з метою профілювання та профорієнтації / В.Ф. Моргун. – Полтава, 1997. – 16 с.
- 33.Моргун В.Ф. Опитувальник реального, бажаного і фантастичного бюджетів часу людини / В.Ф. Моргун. – Полтава : Оріяна, 2002. – 24 с.
- 34.Моргун В.Ф. Психологічний супровід професійної орієнтації / В.Ф. Моргун // Психолого-педагогічний супровід профілізації освіти: теорія і практика. Мат-ли Всеукр. н.-п. конф. (Полтава, 10-11 грудня 2008 р.) / За ред. В.Ф. Моргуна. – Полтава : ПОІППО ім. М.В. Остроградського, 2008. – С. 29–31.
- 35.Организация, содержание и методика профориентационной работы в службе занятости: Сб. инструктивно-методических материалов. – М. : РУЦ ФСЗ, 1994.
- 36.Пазюченко Т.М. Професійна орієнтація на педагогічну працю: консультативний тренінг: Методичний посібник / Т.М. Пазюченко. – Київ, 2000. – 116 с.
- 37.Панок В.Г. Освітня стратегія щодо викоренення незаконного використання дитячої праці в Україні. Метод. рекомендації / В.Г. Панок. – К. : Ніка-Центр, 2003. – 26 с.
- 38.Підготовка до професійного навчання і праці (психолого-педагогічні основи): Навч. мет. пос. / [За ред. Г.О. Балла, П.С. Перепелиці, В.В. Рибалки]. – К. : Наукова думка, 2000. – 188 с.
- 39.Побірченко Н.А. Профорієнтація учнівської молоді : [посібник] / Н.А. Побірченко, А.Л. Шайкова. – К. : Наук. Світ, 2009. – 226 с.
- 40.Професійна діагностика / Упорядник Т. Гончаренко. – К. , 2004. – 120 с.
- 41.Професійна орієнтація: Підручник [для студентів] / Єгоров Є., Ігнатович О.М., Кобченко В.В., Литвинова Н.І., Марченко І.Б.; [за ред. О.М. Ігнатович]. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. – 240 с.
- 42.Профессиональная ориентация (этапы и методы): Метод. реком. / Межрегион. заоч. нар. ун-т работников кадровых служб. – К. : Научно-внедренческий центр «Кадры», 1990. – 89 с.
- 43.Профконсультаційна робота, (методичні рекомендації, профдіагностичні тести та методики). – Чернігів, 1995. – 40 с.
- 44.Пряжников Н.С. Личная профессиональная перспектива / Н.С. Пряжников // Школьный психолог. – 2000. – № 16. – С. 14.
- 45.Пряжников Н.С. Перспективы отечественной профориентации // Н.С. Пряжников // Школьный психолог. – 2000. – № 19. – С. 5-44.
- 46.Пряжников Н.С. Профориентационные игры (проблемные ситуации, задачи, карточные методики): Учеб.-мет. пос. для студ / Н.С. Пряжников. – М. : МГУ, 1991. – 86 с.
- 47.Психологія праці та професійної підготовки особистості: Навчальний посібник / [за ред. П.С. Перепелиці, В.В. Рибалки]. – Хмельницький : ТУП, 2001. – 330 с.
- 48.Рибалка В.В. Психологія професійного самовизначення для здорових старшокласників: Методичні рекомендації / В.В. Рибалка. – К. : ПППО АПН України, 2004. – 24 с.
- 49.Рибалка В.В. Співвідношення між соціально та індивідуально визначеними якостями особистості як передумова професійного самовизначення учнівської молоді / В.В. Рибалка // Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія педагогіка, соціологія. – 2000. – № 3. – С. 32–37.
- 50.Синявський В.В. Методи психодіагностики в системі професійної консультації безробітних / В.В. Синявський. – УК., 2001. – 192 с.
- 51.Синявський В.В. Психологічні основи профорієнтаційної професіографії : [навчально-методичний посібник] / В.В. Синявський – ІПК ДСЗУ, 2010. – 96 с.
- 52.Синявський В.В. Професійна орієнтація у реформуванні загальноосвітньої та професійної школи / В.В. Синявський // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2000. – № 2. – С. 142–150.
- 53.Солоза О.Г. Рефлексия оснований профессиональной деятельности в игровом обучении / О.Г. Солоза // Психологическая наука и образование. – 2001. – № 2. – С. 68–73.

54. Технології професійної орієнтації населення в умовах ринку праці : [кол. мон.] / Н.А. Побірченко, Н.І. Литвинова, В.В. Синявський [та ін.]. – К. : Педагогічна думка, 2011. – 256 с.
55. Тименко М.Л. Методичні засади вивчення особистості з метою самостійного вибору учнем майбутньої професії / М.Л. Тименко // Наукові записки Тернопільського держ. пед. ун-ту. – 2001. – № 4. – С. 94–98.
56. Уніят С. Вибір професії, або задача з багатьма невідомими / С. Уніят, С. Комінко. – Тернопіль : Підручники і посібники, 1997. – 87 с.
57. Шевчук С.П. Методи активного навчання соціальних працівників / С.П. Шевчук, О.С. Шевчук. – Чернігів : ДКП РВВ, 2000. – 114 с.
58. Янцур М.С. Професійна орієнтація і методика профорієнтаційної роботи. Курс лекцій. Навчальний посібник / М.С. Янцур. – К. : Видавничий Дім «Слово». – 2012. – 464 с.

Інтернет джерела

1. Кириченко В. В. Психологічні основи професійної адаптації та вибору професії : Навчальний посібник / В. В. Кириченко. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. http://eprints.zu.edu.ua/14888/1/Кириченко%20В.В.%20Психологічні_основи_профорієнтації.pdf
2. Коропецька О. профорієнтація та профпідбір <http://194.44.152.155/elib/local/3231.pdf>
3. Професійна орієнтація : підручник [для студентів] / Єгорова Є. В., Ігнатович О. М., Кобченко В. В., Литвинова Н. І., Марченко І. Б., Мерзлякова О.Л., Синявський В. В., Татаурова-Осика Г. П., Шевенко А. М. ; [за ред. О. М. Ігнатович]. — Кіровоград : ІмексЛТД, 2014. — 240 с. http://lib.iitta.gov.ua/709764/1/02_2650_Професійна%20орієнтація.pdf